

Izveštaj o eksternoj evaluaciji za:

Visoku poslovno-tehničku školu, Doboj

HEAARS broj: 109-5/15

Datumi posjete: 03.-04.11.2015. godine

Lokacija: Visoka poslovno-tehnička škola, Doboj

Komisija za eksternu evaluaciju: Prof. dr Miladin Jovičić, predsjednik, Prof. dr Milorad Bejatović, Marija Milić i Mladen Bubonjić.

Koordinator: Tatjana Radaković

Kriterijumi evaluacije: Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja – ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2009, Helsinki, 3rd edition) i Kriterijumi za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj: 75/10).

Sadržaj

1.0 Aplikacija	3
1.1 Informacija o procesu akreditacije	3
1.2 Podaci o visokoškolskoj ustanovi	3
1.3 Podaci o zahtjevu	4
2.0 Eksterna evaluacija	4
2.1 Prethodne aktivnosti	4
2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi	5
3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije	6
3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima	7
3.2 Generalna procjena prijavljenih studijskih programa	16
3.3 Preporuka za akreditaciju	17

1.0 Aplikacija

1.1 Informacija o procesu akreditacije

Prije pristupanja procesu akreditacije, Visoka poslovno tehnička škola, Doboj, je uvidom u Uputstvo za pristup akreditaciji provjerila ispunjenost preduslova za pripremu aplikacije za akreditaciju. Aplikacija je predata 18.05.2015. godine, a Komisija za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu Komisija) je imenovana Odlukom o formiranju Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, broj 175-1-1/15 od 26.8.2015. godine.

Komisija je imenovana u sljedećem sastavu:

- Prof. dr Miladin Jovičić, predstavnik akademske zajednice Bosne i Hercegovine, predsjednik
- Prof. dr Milorad Bejatović, međunarodni stručnjak, član
- Marija Milić, predstavnik privrede i prakse, član i
- Mladen Bubonjić, student, član

Ispred Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, Rješenjem o imenovanju koordinатора procesa eksterne evaluacije broj 109-1-3/15 od 01.06.2015. godine, za koordinatora Komisije imenovana je Tatjana Radaković. Ugovor za usluge akreditacije sa Visokom poslovno tehničkom školom, broj 109-4/15 je potpisan 10.06.2015. Posjeta ustanovi je obavljena u periodu od 03.11.-04.11.2015. godine.

1.2 Podaci o visokoškolskoj ustanovi

Podaci o visokoškolskoj ustanovi:	
Naziv, adresa i e-mail adresa institucije	Visoka poslovno tehnička škola, Ozrenskih srpskih brigada 5A, 74000 Doboj. E-mail: pravna.sluzba@vpts-doboj.info ; direktor@vpts-doboj.info
Internet adresa	www.vpts-doboj.info
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Odluka o osnivanju (notarski obrađen akt), OPU 2265/10 od 14.07.2010. godine
Poresko-identifikacioni broj (PIB)	4403180620003
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	11066496
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Uroš Krulj, Kožuhe 509, 74000 Doboj
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje	128-1/12 od 21.09.21012. godine za Ladin Gostimirović
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	07.023/612-400-1/10; 30.08.2010. godine
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	-

Organizacione jedinice koje se posjećuju i odgovorna lica	-
Kontakt osoba (za posjetu)	Ladin Gostimirović
Broj telefona	053/ 208 601

1.3 Podaci o zahtjevu

U trenutku predaje aplikacije, visokoškolska ustanova je predočila dokumentaciju u štampanom i elektronskom obliku na srpskom jeziku. Sastavni dio ovog izvještaja čini Dokumentaciona osnova za ocjenjivanje data u Prilogu 1. izvještaja.

Studijski program koje je visokoškolska ustanova prijavila u svrhu pregleda ispunjenosti kriterijuma za institucionalnu akreditaciju:

Program prijavljen za evaluaciju		
Naziv studijskog programa:	Nivo studija	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija
Studijski program Poslovna ekonomija – 180 ECTS	I ciklus akademskih studija	Diplomirani ekonomista poslovne ekonomije- 180 ECTS bodova

2.0 Eksterna evaluacija

2.1 Prethodne aktivnosti

Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova svim članovima Komisije dostavila je, u elektronskoj formi, materijal koji sadrži dokumente koji definišu proces akreditacije, odnosno zakonske propise, Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova, Uputstvo za pristup akreditaciji, Pravilnik o formiranju i radu Komisije, Evropske standarde i smjernice za osiguranje i reviziju kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG 2009 i ESG 2015), BiH kriterijumi za akreditaciju visokoškolskih ustanova, te Aplikaciju visokoškolske ustanove sa pratećim dokumentima, kao i obrasce neophodne za rad komisije.

Na prvom sastanku Komisije, održanom 08.10.2015. godine u Agenciji, Komisija je utvrdila metodologiju rada i između ostalog usaglasila, poštujući akte Agencije, da svaki član komisije ima obavezu da na osnovu analizirane dokumentacije visokoškolske ustanove popuni obrazac individualne kontrolne liste koja služi kao podsjetnik članu Komisije sa pitanjima, zapažanjima i zahtjevima za dodatne dokumente za posjetu ustanovi. Na istom sastanku su dogovorene sve pojedinosti rada, usaglašeno zajedničko razumijevanje zahtjeva standarda i kriterijuma, nakon čega je Komisija usaglasila Plan i program posjete visokoškolskoj ustanovi koji je Prilog 2 ovog izvještaja, a predviđa posjetu u trajanju od dva radna dana u skladu sa Pravilnikom o formiranju i radu Komisije. S obzirom da je polovinom mjeseca maja stupila na snagu nova revidirana verzija ESG-ja, a aplikacija visokoškolske ustanove je pripremana prema ranijoj važećoj verziji ESG-ja, na preporuku agencije za akreditaciju VŠU RS, Komisija je prihvatila da zahtjeve revidiranog ESG-ja uzme u obzir u smislu preporuka visokoškolskoj ustanovi, te da nivo zadovoljenja tih revidiranih zahtjeva ni u kom slučaju neće biti eliminatoran prilikom ocjenjivanja.

Prije posjete Komisije visokoškolskoj ustanovi rukovodstvo i predstavnici službi visokoškolske ustanove su upoznati sa detaljima i tokom predstojeće posjete, te im je blagovremeno dostavljen Plan i program posjete koji je usaglašen sa predstavnicima visokoškolske ustanove te je dogovoren način pristupa i rada

Komisije. Predmet eksterne evaluacije je visokoškolska ustanova i prijavljeni studijski programi kao što je navedeno u Aplikaciji za akreditaciju Visoke-poslovno tehničke škole Doboj.

Komisija je održala drugi radni sastanak 02.11.2015. godine, dan prije posjete Visokoj poslovno-tehničkoj školi Doboj, na kome je detaljnije dogovoren tok posjete, fokus na pojedina pitanja, analiza utisaka nakon pregleda aplikacije visokoškolske ustanove, način vođenja razgovora, usaglašavanje stavova na osnovu pojedinačnih ček-lista, kao i druga pitanja od važnosti za profesionalan rad Komisije.

Prije početka posjete, visokoškolska ustanova je dostavila Komisiji spisak sagovornika u razgovorima, prema usaglašenom Planu i programu posjete.

2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi

Komisija je u skladu sa Pravilnikom o formiranju i radu Komisije razgovarala sa sljedećim timovima: rukovodstvom, timom za kvalitet i samoevaluaciju, predstavnicima studentske službe, pravne službe, računovodstva i biblioteke, predstavnicima svršenih studenata, predstavnicima privrede i tržišta rada, predstavnicima akademskog osoblja studijskog programa koji je bio pregledan tokom akreditacije i predstavnicima studenata svih godina. Tokom razgovora je vođen zapisnik, koji sadrži i spisak svih navedenih učesnika, a isti je dostupan u arhivi Agencije, dosije Visoke poslovno-tehničke škole Doboj.

Tokom prvog dana posjete, 03.11.2014. godine održan je uvodni sastanak sa predstavnicima ustanove na kojem su se predstavili članovi komisije, a zatim su uslijedili sastanci sa rukovodstvom na čelu sa direktorom, Ladinom Gostimirovićem, timom za kvalitet i samoevaluaciju, predstavnicima studentske službe i biblioteke, pravne službe i računovodstva, predstavnikom za međunarodnu saradnju, nastavnim osobljem Visoke škole, svršenim studentima i predstavnicima tržišta rada. U popodnevним satima Komisija je prisustvovala i predavanjima i razgovarala sa slučajnim uzorkom studenata. Prvi dan eksterne evaluacije je završen pregledom tražene dokumentacije.

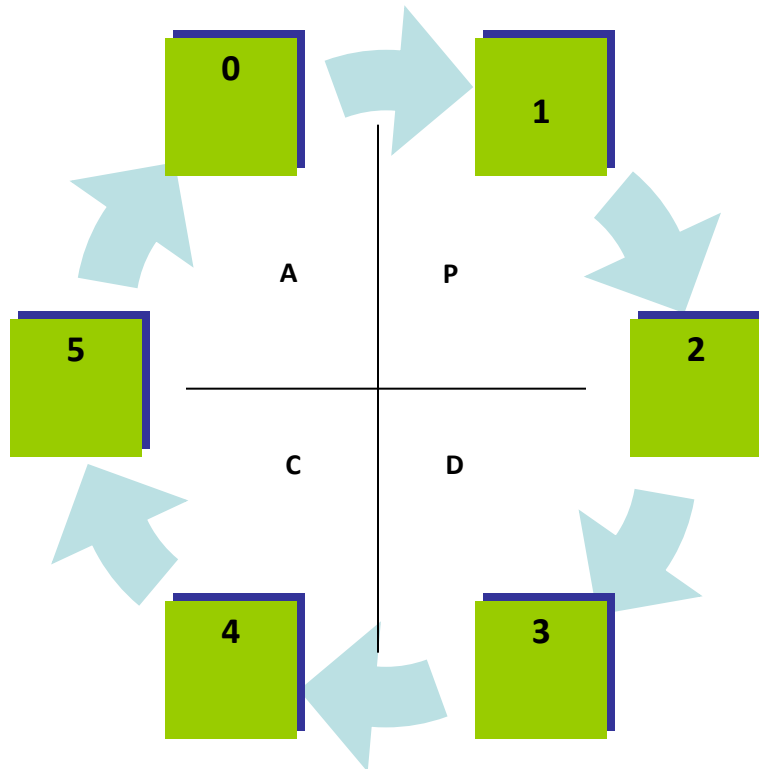
Drugi dan posjete, 04.11.2015., Komisija je započela obilaskom fizičkih resursa i to prvo pravnoj službi i kancelariji za osiguranje kvaliteta te studentskoj službi gdje su pregledane matične knjige. Obilazak je dalje uključio uvid u kabinet za mašinstvo, računarski kabinet, učionicu za manje grupe studenata, studentski klub, 3 amfiteatra, hodnik sa računarom kojim je omogućen javni pristup internetu za sve studente. Dalje je Komisija posjetila jedno predavanje, dok se u drugom amfiteatru održavao kolkvij iz Poslovne ekonomije za 1. godinu. Na spratu su pored profesorskih kabineta, posjetili računovodstvo i bilblioteku.

Nakon obilaska fizičkih resursa, Komisija je održala jednoipčasovni sasatanak tokom kojeg je sumirala svoje nalaze, mišljenja i dokaze i na osnovu svega su usaglasili sadržaj i smjernice preliminarog izvještaja koji je napravljen popunjavanjem obrasca Ocjena stanja i preporuke za unapređenje. Obrazac predviđa preliminarno definisanje dobrih i slabih strana kao i određenih preliminarних preporuka za unapređenje po svakom kriteriju ponaosob. Prezentacija preliminarног izvještaja je održana na završnom sastanku kome je prisustvovalo rukovodstvo Visoke škole i predstavnici tima za kvalitet. Preliminarni izvještaj je saopšten usmeno, bez mogućnosti diskutovanja preliminarних nalaza, osim ispravke činjeničnog stanja. Ocjenu stanja i preporuke za unapređenje predstavio je predsjednik Komisije, prof. Dr Milorad Jovičić uz dodatna zapažanja koja je iznio član Komisije iz reda međunarodnih stručnjaka, prof. Dr Milorad Bejatović. Nakon toga su uslijedile pozdravne riječi, čime je rad komisije završen u pogledu posjete ustanovi.

3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije

Eksterna evaluacija je urađena provjerom nivoa ispunjenosti zahtjeva ESG standarda i Kriterijuma za akreditaciju visokoškolskih ustanova u izvođenju studijskog programa Poslovna ekonomija na Visokoj poslovno-tehničkoj školi Doboj.

Skala za ocjenjivanje se zasniva na PDCA krugu i EFQM modelu i predstavljena je na sljedeći način:

Kriterijumi za ocjenu:

- 0 – nema dokaza ili postoje djelimični, nepouzdana dokazi ispunjenja zahtjeva (potpuno novo ili strano u organizaciji),
- 1 – zahtjev je planiran – postoji samo na papiru – P (plan),
- 2 – zahtjev je planiran i djelimično sproveden – i na papiru i primijenjen – D (djelo),
- 3 – zahtjev je planiran, sproveden i prate se efekti – C (provjera),
- 4 – zahtjev je planiran, sproveden, prate se efekti i porede s drugima – A (poređenje) i
- 5 – zahtjev je planiran, sproveden, prate se efekti i uvode stalna prilagođavanja i poboljšanja na osnovu poređenja sa najboljima.

I	VŠU ne ispunjava zahtjev	0
II	VŠU djelimično ispunjava zahtjev	1
III	VŠU pretežno ispunjava zahtjev	2 i 3
IV	VŠU u potpunosti ispunjava zahtjev	4 i 5

3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima

A.1 Razvoj i strategija visokoškolske ustanove						
Zahtjevi ESG standarda 1. 1) i BiH kriterija a1) , a2) i a3)						
Dobre strane:						
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Strategija obezbjeđenja kvaliteta VPTŠ Doboj, kao dokument postoji, s tim da nije preciziran period na koji se odnosi Strategija već je samo naznačena početna godina i to 2012.</i> – <i>Nova strategija obezbjeđenja kvaliteta VPTŠ Doboj za period 2015.-2020. je završena.</i> – <i>Postoji saradnju sa privredom, jedna proizvodna firma je tražila spisak inženjera mašinstva koji su se obrazovali na VPTŠ, zaposlili su jednog.</i> – <i>VŠU je uključena u razvoj opštine i projekte cjeloživotog učenja.</i> 						
Slabe strane:						
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Strategija koja je dostavljena kao jedan od ključnih dokumenata ne obrađuje elemente bitne za sagledavanje pozicije visokoškolske ustanove u budućem periodu ili ih ne sagledava u dovoljno dobroj mjeri. U samom dokumentu Strategije 2015-2020, postoji jako mnogo nepreciznosti iz kojih bi se eventualno mogao izvući zaključak da je njena izrada bila sama sebi cilj.</i> – <i>Predstavnici privrede i prakse nisu bili direktno uključeni u izradu strategije (VPTŠ samo “osluškuje” šta se dešava na tržištu).</i> – <i>Strategija nije objavljena na sajtu.</i> – <i>VPTŠ se finansira samo od školarina i što se tiče visine školarine, nema prostora za snižavanje</i> – <i>Ne postoji program stimulacije studenata osim da im se daje besplatna preporuku za master i doktorske studije.</i> – <i>Nisu navedeni relevantni planovi i aktivnosti za strateške ciljeve.</i> – <i>Strategija do sada nije detaljno preispitivana.</i> – <i>Zbog slabog tržišta rada u BiH školuju kadar uglavnom za inostrano tržište, ali nema nastave na engleskom jeziku, dok nastavni predmet Engleski jezik nosi samo 2 ECTS boda.</i> 						
Preporuke za unapređenje:						
<ul style="list-style-type: none"> – <i>Izradi strategije treba prići mnogo sveobuhvatnije pošto je ona osnovni dokument na kojem se temelji razvoj visokoškolske ustanove, sagledavajući opširnije prijetnje i šanse. U izradu strategije obavezno uključiti sve relevantne faktore kako sa lokalnog nivoa tako i iz šireg okruženja, a posebno predstavnike privrede i prakse, kao i zavode za zapošljavanje u BiH kako bi budući kadar odgovarao tržištu rada. Strategija mora biti dostupna svima odnosno mora biti objavljena na sajtu visokoškolske ustanove.</i> – <i>Provođenje strategije se mora analizirati najmanje jednom godišnje i o tome moraju biti informisani organi visokoškolske ustanove</i> – <i>Navesti planove i aktivnosti koji će biti sprovedeni u realizaciji strateških ciljeva</i> – <i>Bez obzira na visinu školarine iskazana dobit daje mogućnost stimulisanja određenih kategorija studenata, tu se posebno misli na odlične studente</i> – <i>Preispitati sistem „dodjele“ ECTS bodova, odnosno sistem vrednovanja pojedinih predmeta</i> – <i>S obzirom na to da se VŠU opredijelila i za školovanje kadra za inostrano tržište, predmet Engleski jezik bi trebalo više vrednovati, a samim tim i pojačati rad, kako bi studenti po završetku fakulteta bili osposobljeni za nastup vani (predstavnici VŠU su priznali da je jezik barijera za međunarodnu razmjenu)</i> 						
Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.2 Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta

Zahtjevi ESG standarda 1.1), 2.1.), 2.6.) i BiH kriterija b1), b2), b3), b4) i b5)

Dobre strane:

- *Interni sistem obezbjeđenja kvaliteta formalno postoji i rade se određene vrste analiza.*
- *Postoji Odluka o imenovanju Komiteta za kvalitet, kao i arhiva dokumentacije.*
- *Postoji Pravilnik o osiguranju kvaliteta.*
- *Komitet (komisija) za kvalitet podnosi izvještaj Senatu VPTŠ o stanju u oblasti kvaliteta najmanje jednom godišnje i predlaže direktoru i Senatu VPTŠ projekte unapređenja kvaliteta.*
- *Postoji Pravilnik o izradi udžbenika i prati se rad nastavnika i njihova izdavačka djelatnost u drugim ustanovama.*

Slabe strane:

- *Primjetna je normativna neusklađenost u izvjesnim dokumentima (npr. u vezi sa usavršavanjem nastavnog osoblja, Pravilnik o nagradama, priznanjima i pohvalama osoblja škole i studenata nije isto što i Pravilnik o usavršavanju nastavnog osoblja). Ne postoji pravilnik o mentorstvu.*
- *Komisiji nije predočena analiza odnosno rezultati analiza iz kojih su proistekli projekti unapređenja.*
- *Ne postoji konkretna pisana odluka o raspodjeli sredstava.*
- *Ne izvodi se nastava na engleskom jeziku.*
- *Ne ulaže se dovoljno sredstava u naučno-istraživački rad.*
- *Kvalitet interaktivne nastave je upitan (navodi se da se ne dijele studente u grupe zato što nema dovoljno studenata – međutim, tokom posjete času sociologije uvidjeli smo da je u amfiteatru prisutno više od 50 studenata odjednom).*
- *Politika usavršavanja nije definisana u dokumentu.*
- *Računovođa nema licencu.*

Preporuke za unapređenje:

- *Raditi više vrsta analiza koje bi za rezultat mogle imati unapređenje sistema kvaliteta ustanove.*
- *Pojedine zapisnike i dijelove anketa ne treba stavljati u samoevaluacijski izvještaj već kao prilog izvještaju. Samoevaluacioni izvještaj mora da oslikava realno stanje kako bi poslužio kao izvor informacija za korekciju određenih aktivnosti visokoškolske ustanove.*
- *Terminološki treba izvršiti ujednačavanje, koristiti Komisija umjesto Komitet i normativno uskladiti sadržaj dokumenata.*
- *Mora se mnogo više posvetiti pažnje jačanju motivacionog faktora kod zaposlenih a to se može u značajnoj mjeri postići i materijalnom stimulacijom te definisati politiku usavršavanja nastavnog i nenastavnog osoblja. Zaposleni u vannastavim aktivnostima moraju imati adekvatnu stručnost, znanja i vještine. Svi zaposleni bi trebali imati neophodne licence i sertifikate, posebno računovođa za koga je to neophodno.*
- *Formirati grupe studenata gdje je god to moguće što bi omogućilo i interaktivnu nastavu*
- *Obavezno usaglasiti nazive pravilnika sa samim sadržajem tih pravilnika te donijeti pravilnik o mentorstvu.*
- *Planirati više ulaganja u naučno-istraživački rad*
- *Donijeti pisanu odluku o raspodjeli sredstava.*
- *Razmišljati o uvođenju nastave na engleskom jeziku.*
- *Koristiti benčmarking kao jedan od instrumenata osiguranja kvaliteta.*

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.3 Procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa

Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b1) , b2) i b3)

Dobre strane:

- *Postoji Komitet za praćenje kvaliteta nastavnog procesa i studijskih programa koja vrši preispitivanje studijskih programa.*
- *Odrađena su dva nova studijska programa, urađen je elaborat za četvorogodišnji studijski program.*
- *Redovno se vrši skeniranje regije u svrhu osmišljavanja programa obuke u centru za obrazovanje odraslih.*
- *Studenti su imali inicijative za uvođenje novih studijskih programa, kao npr. Cyber kriminal studijski program, prate se trendovi i želje studenata u tom smislu.*
- *Studijski program je usaglašen sa najmanje tri slična iz okruženja.*
- *Svake godine se vrši inoviranje studijskih programa do 20%.*

Slabe strane:

- *Komisija nema evidenciju opterećenja predavača i profesora (postoji opšti problem dolaska do tog podatka).*
- *Nisu u dovoljnoj mjeri korištene mogućnosti koje pruža zakon u pogledu osavremenjivanja studijskih programa.*
- *Postoje zanimanja koja nisu u nomenklaturi zanimanja (npr. dipl. Menadžer tehničkog menadžmenta) – taj studijski program sa takvim izlazom su imali 2010. godine, naziv je ostao greškom.*
- *Nedostaju metodološki predmeti.*
- *U silabusima nema načina obračuna ECTS bodova.*

Preporuke za unapređenje:

- *Uskladiti opterećenje predavača i profesora sa zakonom.*
- *Vršiti usklađivanje silabusa sa promjenama u oblastima za koje su rađeni. U silabusima obavezno prezentovati strukturu angažovanja studenata iz kojih proističe i broj ECTS bodova*
- *Treba razmotriti mogućnosti i potrebe za uvođenjem predmeta iz oblasti metodologije izrade naučnih i stručnih radova*
- *Nazive izlaznih profila obavezno uskladiti sa nazivima iz nomenklature zanimanja. Voditi računa o tome da smjernice revidiranog standarda definišu da ustanove trebaju uspostaviti procedure za izradu i odobravanje svojih programa i da programi trebaju biti izrađeni tako da ispunjavaju postavljene ciljeve, kao i zacrtane rezultate učenja. Kvalifikacija koja proističe iz programa treba biti jasno precizirana i saopštena i odnositi se na tačan nivo nacionalnog okvira za visokoškolske kvalifikacije, a shodno tome i nivo okvira kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja*
- *Evidentirati inicijative od strane studenata, tržišta i drugih zainteresovanih strana u vezi sa preporukama za unapređenje studijskih programa.*
- *Uopšteno koristiti zakonske mogućnosti u svrhu osavremenjivanja studijskih programa*

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.4 Ocjenjivanje studenata

Zahtjevi ESG standarda 1. 3) i BiH kriterija g1) i g2)

Dobre strane:

- U silabusima i u Pravilniku postoje procedure za ocjenjivanje studenata, studenti su upoznati sa tim procedurama.
- Diploma je uspješno nostrifikovana u Hrvatskoj, o čemu postoji i dokaz, Rješenje o nostrifikaciji.

Slabe strane:

- Ne rade se analize prolaznosti poslije svakog ispitnog roka.
- Ne postoji alumni organizacija.
- Ustanova ne vodi detaljnu evidenciju o stepenu zapošljavanja svršenih studenata.
- Praksa nije obezbijedena od strane ustanove, studenti su dužni da sami nađu praksu

Preporuke za unapređenje:

- Shodno preporuci studenata, preporuka Komisije je da se uvede praktični dio nastave, bilo u vidu obaveze bilo u fakultativnom vidu, ali pod pokroviteljstvom visokoškolske ustanove
- U što kraćem roku formirati alumni organizaciju i njen rad aktivno pratiti, prije svega kroz korištenje povratnih informacija o zapošljavanju svršenih studenata
- Poslije svakog ispitnog roka raditi analizu prolaznosti i uočavanje određenih tendencija te shodno tome raditi konačne analize i na osnovu njih planirati aktivnosti unapređenja. Zbog toga visokoškolska ustanova mora obezbijediti i adekvatan alat a to je adekvatan softver.
- Ustanove, prema novim smjernicama, trebaju osigurati da se programi prezentuju tako da podstaknu studente da preuzmu aktivnu ulogu u kreiranju procesa učenja i da ocjena studenta odražava ovaj pristup, ovo treba imati na umu za budući period.
- Kreirati propise koji regulišu sve faze životnog ciklusa studenta.

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III		IV	

A.5 Ljudski resursi
Zahtjevi BiH kriterija d2) , d3) , d4) i d6)

Dobre strane:

- *Asistenti su prisutni na predavanjima kako bi bili upućeni u materiju koja je pređena i shodno tome radili vježbe sa studentima, asistenti u saradnji sa profesorima održavaju kolokvije, dok isključivo profesori pregledaju radove studenata.*
- *Profesori učestvuju u naučno-istraživačkom radu u određenoj mjeri, na naučnim skupovima i pojedini profesori imaju radove na sci listi.*
- *U izvjesnoj mjeri je primjetan interaktivan pristup nastavi (na predavanjima se organizuju razgovori po osnovu nekog dokumenta, profesori insistiraju na mišljenju studenata, na taj način se provjera koliko su razumjeli neku temu).*
- *Profesori su dostupni studentima, spremni su na promjene, prihvatili bi sugestije i negativne ocjene u anketama kao dobronamjerne.*
- *Pravna služba odlično organizovana, skoro sve je pokriveno pravilnicima i propisima*

Slabe strane:

- *Raspored predavanja na oglasnoj table ne odgovara zatečenoj istini, primjer Sociologija.*
- *Neprijemljen broj predmeta koje profesori predaju što je dovelo u pitanje kvalitet izvođenja nastave –izbori u više UŽIH naučnih oblasti; u ustanovi rade profesori koji predaju po šest predmeta, rade profesori koji predaju predmete iz različitih naučnih oblasti*
- *Generalna je konstatacija da profesori koji su nam bili sagovornici nisu na odgovarajući način pristupili razgovoru sa komisijom*
- *Prema izjavama svršenih studenata, profesor Sociologije je angažovan od početka rada škole, a on je rekao da mu je drugo predavanje i da se tek uključuje na Ugovor o djelu.*
- *Zbog stava predstavnika računovodstva Komisija nije dobila uvid u uporednu evidenciju broja održanih i plaćenih časova (na uvid je stavljen Ugovor prof. Srđana Milašinića zaključen 15.10.2015. do 15.10.2016. koji ima određene nepravilnosti).*
- *Uvidom u bruto isplatu za jednog profesora nemoguće utvrditi koliko je koji nastavnik angažovan na kojem predmetu;*
- *Računovođa je bez licence tako da neko „sa strane“ ko ima licencu potpisuje obračunsku dokumentaciju.*
- *Komisija nije dobila od bibliotekara podatak o broju naslova. Bibliotekar radi na pola radnog vremena, a biblioteka je navedena kao stalno dostupan izvor za udžbenike.*

Preporuke za unapređenje:

- *Za svakog pojedinca angažovanog u nastavi, uz saglasnost matične institucije, treba tražiti i koeficijent opterećenja jer je nemoguće znati gdje svi rade, bez neke centralne evidencije. Mora se obezbijediti tačna evidencija opterećenja nastavnog osoblja. Potrebno je imati tačne informacije o tome gdje su sve angažovani profesori koji rade na ovoj visokoškolskoj ustanovi bez obzira na oblik angažovanja. Zbog kvaliteta nastave nastavnici i saradnici trebaju da budu angažovani na izvođenu nastave na manjem broju predmeta.*
- *Preuzimanje zvanja treba da bude sastavni dio propisane procedure izbora. Izbori u zvanja su formalno korektni, ali suštinski značajno opterećuju kvalitet nastave. Mora se poraditi na tome da nastavnici i saradnici shvate da su reprezentivi ove visokoškolske ustanove i tako se moraju ophoditi i van nastavnog procesa.*
- *Treba uvesti neki način stimulacije radnika sa izuzetnim rezultatima.*
- *Biblioteka se mora obogatiti sa odgovarajućim naslovima i mora se obezbijediti adekvatan broj jedinica obavezne literature.*
- *Kako se u računovodstvu nalazi sva dokumentacija, mora se jasno precizirati šta se može eksterno prezentovati.*
- *Zakonski regulisati status računovođe.*

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III		IV	

A.6 Kvalitet fizičkih resursa

Zahtjevi BiH kriterija đ1) , đ2) , đ3) i đ4)

Dobre strane:

- Fizički resursi su na zadovoljavajućem nivou u smislu potreba studenata i nastavnog osoblja.
- Udžbenici su dostupni studentima, studenti ih dobijaju na korištenje sa obavezom vraćanja nakon završetka ispita, mogu da uzmu i više udžbenika u isto vrijeme.
- Naslove koje treba nabaviti predlažu i studenti i oni se redovno konsultuju kad dođe do nabavke knjiga i naslova.
- U sklopu biblioteke postoji čitaonica.
- VŠU koristi bazu PUBLIKO, program za obradu knjiga koji koristi i dobojska biblioteka.
- VŠU ima Centar za međureligijsku i međuetničku saradnju saradnju i jačanje tolerancije i Centar za cjeloživotno učenje.

Slabe strane:

- VPTŠ ne izdaje svoj naučni časopis.
- Nema elektronskih udžbenika.
- U biblioteci ne postoje podaci o broju naslova (samo o broju bibliotečkih jedinica). Pojedinih knjiga (naslova) je u biblioteci u značajnom broju što implicira da je raznovrsnost knjiškog potencijala mala.
- Postoji pretplata su samo na jedan ili dva naučna časopisa.
- Nedovoljan broj naslova na engleskom ili drugim jezicima.
- Ne postoji pretplata ni na jednu bazu knjiga (planirana je pretplata na EBSCO bazu, dok im je COBIS skup).
- Prema izjavama studenata oni kupuju knjige određenih profesora (Sociologija – 30 KM, preko biblioteke).
- Nema dovoljno knjiga za sve upisane.
- U uslovima za upis piše da je literatura obezbjeđena, ali studentima se prave skripte sa dijelovima knjiga koji im trebaju.
- Bibliotekarka je zaposlena na Ugovor o dopunskom radu (četiri sata, a biblioteka radi od 10 do 17 časova), iz čega se može zaključiti ili da biblioteka ne radi u cijelom periodu (10-17 casova) ili pak ostatak vremena radi nestručna osoba, a ni jedno ni drugo nije dobro.
- Nema elektronskog katalog knjiga.
- Nema istraživačkog centra.
- Inventurna knjiga i katalog knjiga se ne poklapaju.

Preporuke za unapređenje:

- Povećati bibliotečki fond u smislu da se biblioteka obezbijedi sa adekvatnim brojem naslova. U biblioteci je potrebno da postoji adekvatan broj knjiga koje su predviđene kao obavezna literatura.
- Potrebno je obezbijediti pretplatu na određen broj časopisa, tu spadaju i časopisi na stranim jezicima, i povezati se sa određenim bazama.
- Buduće studente prije upisa informisati sa istinitom informacijom – da li su udžbenici obezbijeđeni
- Raditi na tome da se objavi naučni časopis.

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.7 Informacioni sistemi

Zahtjevi ESG standarda 1. 6) i BiH kriterija e1) , e2) , e3) i e4)

Dobre strane:

- *Postoji određeni informacioni sistem, ali nedovoljno za dobijanje svih potrebnih podataka neophodnih za analiziranje.*
- *Profesori postavljaju prezentacije sa svojih predavanja i svi studenti dobiju podatke za logovanje i mogu pristupiti sadržaju.*
- *Ne dešava se da studenti nemaju nikakve komunikacije sa ustanovom ili sa profesorima.*
- *Studentima su dostupne mejl adrese i brojevi telefona profesora.*

Slabe strane:

- *Ne postoji kvalitetan softver koji bi omogućio još kvalitetniju analizu podataka i dolaženje do informacija koje bi menadžmentu visokoškolske ustanove pomogli kd donošenja adekvatnih odluka.*
- *Nije moguće elektronsko prijavljivanje ispita.*
- *Spoljni saradnik održava informacioni sistem*

Preporuke za unapređenje:

- *Obezbijediti nadogradnju softverima.*
- *Omogućiti elektronsko prijavljivanje ispita.*
- *Obezbijediti uslove za stalno ažuriranje sajta.*
- *Analize koje se rade ili koje bi trebalo da se rade ne smiju biti same sebi cilj. Iz tih analiza rukovodstvo všu mora da stekne nedvosmiislenu sliku o tome gdje su eventualni problemi i da ih pokuša riješiti. U isto vrijeme mora imati uvida i u ono što se dobro radi kako bi mogli adekvatno nagraditi one koji rade dobro. U tom smislu informacioni sistem treba da podržava razne analize podataka.*

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III		IV	

A.8 Prezentacija informacija za javnost

Zahtjevi ESG standarda 1. 7) i BiH kriterija ž1) , ž2) i ž3

Dobre strane:

- VPTŠ ima svoju web stranicu koja se relativno redovno ažurira i omogućena je studentima komunikacija preko web stranice.
- Napravljena je nova FB stranica.
- Na web sajt se postavljaju rezultati ukupnih analiza anketa.

Slabe strane:

- Sajt nije na stranom jeziku iako škola zastupa politiku učenja stranih jezika.
- Ne postoji vodič za buduće studente.
- Informacije nisu ažurne.

Preporuke za unapređenje:

- Potrebno je izraditi vodič za buduće studente i postaviti na web stranicu VŠU, kao i distribuirati ga u pisanom obliku ga kao promotivni letak.
- Obavezno obezbjediti prezentaciju informacija na web sajtu i na stranom/im jezicima, prije svega na engleskom. Ažurirati informacije koje su na sajtu.
- Smjernice revidiranog standarda podrazumijevaju da ustanove trebaju objavljivati informacije o svojim aktivnostima, kao i programima, koje su jasne, tačne, objektivne, ažurirane i lako dostupne.

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.9 Međunarodna saradnja

Zahtjevi BiH kriterija z1) , z2) i z3

Dobre strane:

- Postoje određene aktivnosti, načelno.
- Postoji spremnost svih na visokoškolskoj ustanovi da ovaj vid saradnje značajno unaprijede, a isto tako je dobro da je rukovodstvo visokoškolske ustanove svjesno da postojeći nivo međunarodne saradnje nije dovoljan.
- (navode da pravu mobilnost imaju sa Kriminalističko-policijskom akademijom u Beogradu, studenti odlaze u BG da studiraju).
- Postoji saradnja sa Brnom, ali nije bilo prilike da se saradnja realizuje zbog nedostatka finansijskih sredstava.
- Učestvovali su u IPA projektima.
- VŠU je učestvovala u jednom Europlus projektu, krenulo se sa drugim, bilo je nekih dodatnih sredstva iz tog projekta.

Slabe strane:

- Spoznaja o neophodnosti jačanja međunarodne saradnje nije praćena dovoljnim aktivnostima na njenom unapređenju.
- Visokoškolska ustanova nema osposobljene kadrove kako bi mogli da učestvuju u međunarodnim projektima.
- Ustanova nema kancelariju za projekte.
- Ne postoji Pravilnik o međunarodnoj saradnji.
- Engleski jezik je na fakultetu već označen kao evidentna prepreka za međunarodnu saradnju, ali VŠU ne radi ništa da to promijeni

Preporuke za unapređenje:

- *Visokoškolska ustanova mora da odvoji dio dobiti za unapređenje međunarodne saradnje, a prema završnom računu dobiti je bilo.*
- *Dio sredstava se mora odvojiti i na edukaciju kadrova kako bi se obezbjedili ljudi koji mogu da kvalitetno učestvuju u međunarodnim projektima.*
- *Intenzivirati međunarodnu saradnju (ne samo formalno – ugovorima, memorandumima..., nego i suštinski, kroz mobilnost studenata i profesora).*

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

3.2 Generalna procjena prijavljenih studijskih programa

<p>Naziv studijskog programa: Poslovna ekonomija-180 ECTS, Nivo studija: Prvi ciklus Zahtjevi ESG standarda 1. 2) i BiH kriterija b2) , b3) , d1) i d5)</p>
<p>Naziv (i) izlaznog (ih) kvalifikacija: Diplomirani ekonomista poslovne ekonomije- 180 ECTS bodova</p>
<p>Dobre strane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Studijski program je usaglašen sa najmanje tri slična iz okruženja.</i>
<p>Slabe strane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Nedostaju metodološki predmeti.</i> – <i>Ne izvodi se nastavu na engleskom jeziku.</i> – <i>Kvalitet interaktivne nastave je upitan (navodi se da se studenti ne dijele u grupe zato što nema dovoljno studenata – međutim, tokom posjete času sociologije uvidjeli smo da je u amfiteatru prisutno više od 50 studenata odjednom).</i>
<p>Preporuke za unapređenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Uskladiti opterećenje predavača i profesora sa zakonom.</i> – <i>Uvesti više prakse.</i>

3.3 Preporuka za akreditaciju

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je sljedeći nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma:

KRITERIJUMI	NIVO ISPUNJENOSTI
A1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	III
A2. Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta	III
A3. Procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa	III
A4. Ocjenjivanje studenata	III
A5. Ljudski resursi	II
A6. Kvalitet fizičkih resursa	III
A7. Informacioni sistemi	III
A8. Prezentacija informacija za javnost	III
A9. Međunarodna saradnja	II

Na osnovu ukupnog vrednovanja kvaliteta, Komisija daje preporuku Agenciji za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske da, u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji VŠU RS, Visokoj poslovno-tehničkoj školi Doboj izda pismo očekivanja na period od godinu dana.

Članovi komisije:

Prof. dr Miladin Jovičić, predsjednik

Prof. dr Milorad Bejatović, član

Marija Milić, član

Mladen Bubonjić, član

3.3 Preporuka za akreditaciju

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je sljedeći nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma:

KRITERIJUMI	NIVO ISPUNJENOSTI
A1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	III
A2. Upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta	III
A3. Procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa	III
A4. Ocjenjivanje studenata	III
A5. Ljudski resursi	II
A6. Kvalitet fizičkih resursa	III
A7. Informacioni sistemi	III
A8. Prezentacija informacija za javnost	III
A9. Međunarodna saradnja	II

Na osnovu ukupnog vrednovanja kvaliteta, Komisija daje preporuku Agenciji za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske da, u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji VŠU RS, Visokoj poslovno-tehničkoj školi Doboj izda pismo očekivanja na period od godinu dana.

Članovi komisije:

Prof. dr Miladin Jovičić, predsjednik

Prof. dr Milorad Bejatović, član

Marija Milić, član

Mladen Bubonjić, član

